



Foto: Mari Dahl Adolffsson

# Sydafrikanska uppfinningar som erövrar världen

Uppfinningsrikedomen flödar i Sydafrika. För sju år sedan drog departementet för vetenskap och teknologi igång Innovation Fund som sedan dess har satsat 900 miljoner kronor på nytänkande. Många av dessa 170 banbrytande projekt liksom flera andra är nu på väg att erövra världen.

**CAT-SCAN**, den datoriserade Axial Tomography. Uppfanns av sydafrikanske Alan Cormack och brittiske Godfrey Hounsfield. De fick nobelpriset i medicin 1979.

**ULWAZI**, myggolja tillverkad av olja från växten *Lippia javanica*. Ett samarbete mellan medicinmän och rådet för vetenskaplig och industriell forskning. Håller undan 95 procent av alla myggor jämfört med 42 procent med andra medel. Något för norrländska somrar!

**LODOX STATSCAN** för helkroppsröntgen. Uppfanns ursprungligen för att kontrollera att gruvarbetare inte tog med sig diamanter ut ur gruvorna.

I dag används den på sjukhusen akutmottagningar. På 13 sekunder ger den en komplett bild av kroppen. Det har visat sig att en läkare klarar av att diagnosticera en patient på bara fem minuter jämfört med 48 minuter utan Lodox.

**TELEMEDICIN** Datoriserade arbetsstationer på kliniker på landsbygden som gör det möjligt för läkare att få direktkontakt med specialister i de stora städerna. Idén är inte ny, men i Sydafrika valde man att hitta sätt att använda inhemska teknologier för att slippa importera dyr utrustning.

**SNABBKONDOMEN** som det tar tre sekunder att ta på, är färdig efter tio års utvecklingsarbete. Förhoppningen är att den ska vara effektiv i kampen mot hiv/aids.

**UBUNTU SHAREWARE**, gratisprogram för datorer, utvecklat av afronauten Mark Shuttleworth, också känd som den förste turisten i rymden.

**APPLETISER**, kolsyrad juice utan tillsatser. Tillverkades först i Sydafrika 1965 av Edmond Lombardi, jordbrukare. I dag säljs den världen runt.

**KREEPY KRAULY**, krypande dammsugare för swimmingpooler. Uppfanns 1970 av Ferdinand Chauvier. Har sålts i miljoner exemplar världen över.

**ONLINE BILJETT FÖRSÄLJNING**, Computicket, utvecklades i Sydafrika.

MARI DAHL ADOLFFSSON



Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i [www.globalarkivet.se](http://www.globalarkivet.se).